ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

Мізгуліна Р.В.
магістрантка;
Федоренко С.В.
доктор педагогічних наук, професор,
Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського

АУДІОВІЗУАЛЬНИЙ ПЕРЕКЛАД АНІМАЦІЙНИХ ФІЛЬМІВ

Аудіовізуальний переклад – це переклад у форматі вербального супроводу до відеоряду, що застосовується в телевізійній галузі під час перекладу фільмів та іншої аудіо- та відеопродукції. Основною ознакою аудіовізуального перекладу є синхронізація вербального та невербального компонентів [1].

Мультимодальна або семіотична природа аудіовізуального перекладу поставила перед фахівцями та науковцями питання про те, чи є аудіовізуальний переклад дійсно формою перекладу. Розуміння аудіовізуального перекладу як форми «обмеженого» перекладу, де інші знакові системи обумовлюють вибір перекладача, посприяли виникненню цієї точки зору на категорію аудіовізуального перекладу. До обмежень слід віднести: у дублюванні – необхідність різних форм синхронії між текстом та звуком; у субтитруванні – необхідність компресії та перефразування.

Здійснюючи аудіовізуальний переклад, фахівець працює не лише над текстовою частиною, а й опрацьовує і інші аспекти медіа мистецтва, якому притаманні поліфонічні ознаки. Перекладач при цьому працює не лише із текстами, коментарями й діалогами, а й враховує звукові ефекти та атмосферу сюжету фільму. Під час перекладу анімаційних фільмів потрібно враховувати розбіжності в ментальних і культурних особливостях традицій, що потребують відтворення в перекладі. З точки зору психології, будь-які засоби масової інформації використовують певні механізми впливу на

психіку. Для того щоб зацікавити глядачів, мультиплікатори відстежують частоту кадрів, образи головних героїв, предмети, які супроводжують дії, кольори, звукове оформлення й текстовий супровід [2, с. 78].

Проблема перекладу будь-якого твору, зокрема анімаційного, пов'язана з тим, що у свідомості людей, які розмовляють однією мовою, формується і передається особливий образ картини світу, яка визначається сукупністю специфічних, властивих даному народу набору артефактів. Так, в анімаційних фільмах автори часто вдаються до національних героїв, фольклорних персонажів, місцевих реалій та ін.

Слід звернути увагу на чорний гумор, що є однією з характерних рис англомовної аудиторії глядачів. Тоді як для української культури прояви чорного гумору не є панівними. В українському гуморі переважає самоіронія. Відтак почуття комічного викликається тим, що ми несподівано виявляємо різку невідповідність у певному явищі, що викриває його неповноцінність. Засоби комічного в широкому сенсі включають різноманітні предмети і їх деталі. Однак, говорячи про засоби комічного, маються на увазі насамперед його мовні засоби: епітет, метафора, гіпербола, літота, метонімія, порівняння та ін. За своїм характером прийоми комічного є досить різноманітними. Вони хоч і пов'язані з мовою, але, наприклад, ситуативно обумовлені іронія, контраст, комічне перебільшення (гіпербола), применшення (літота), манери непорозуміння, несподіванки менш залежні від складових елементів мови [3, с. 476].

Слід зазначити, що перекладач, здійснюючи аудіовізуальний переклад, має володіти певним переліком якостей і мати відповідні знання: орієнтуватися в будь-якій тематиці та розуміти промовця із будь-яким акцентом та ідіолектом, мати психологічну моторику перекладача, аналітичні здібності [4, с. 30].

Список використаних джерел:

1. Бідасюк Н. В., Кучман І. М. Синхронний аудіовізуальний переклад: виклики професії. URL: http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/3635/1/%D0%91%D1%96%D0%B4%D0%B0%D1%81%D1%8E%D0%BA_%D0%9A%

D1%83%D1%87%D0%BC%D0%B0%D0%BD_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf

2. Борисова О. В. Відтворення комічного в англо-українському перекладі як перекладознавча проблема (на матеріалі американських анімаційних фільмів). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. 2020. № 1. С. 76–81.

3. Сафонова Е. В. Формы, средства и приёмы создания комического в литературе. *Молодой ученый*. 2013. № 5. С. 474–478.

4. Viaggio S. Simultaneous Interpreting for Television and Other Media : Translation Doubly Constrained. (Multi) Media Translation : Concepts, Practices and Research / Eds. Y. Gambier, H. Gottlieb. Amsterdam : John Benjamins Publishing Co., 2001. P. 23–33.